9. Tymchenko, H. P. (2012) *Pryntsypy tsyvilnoho ta administratyvnoho sudochynstva v Ukraini* [Principles of civil and administrative justice in Ukraine] : problemy teorii i praktyky: avtoref. dys. ... dokt. yuryd. nauk: 12.00.03,12.00.07. Kyiv. 39s. [in Ukr.].

SUMMARY

Osipova O. O. Peculiarities of implementation of principles of administrative judiciary in disputes on the provision of administrative services. The article is devoted to the research of the problem of accurate definition and consolidation in the Code of Administrative Justice of Ukraine of the system and the content of certain principles of this type of justice, in particular competitiveness, dispositiveness, official clarification of the circumstances of the case, the rule of law and others. At the same time, special attention is paid to the peculiarities of implementation of the above principles in the consideration of court cases related to the provision of administrative services by the authorities. The essence of these features lies in certain restrictions on the principles of competitiveness and dispositiveness in order to balance the powers of the parties to the trial, which requires additional procedural guarantees and assistance to the plaintiff in the collection and extraction of evidence. In doing so, the court must preserve the impartiality and objectivity of the trial.

In addition, the author emphasizes on the diversity of definitions of the content of the concept of the principle of administrative justice by scientists, and substantiates his definition of the concept of the principle of administrative justice and his vision of the list and content of the principles of administrative justice in the current Code of Administrative Justice of Ukraine. In particular, it is proposed to supplement the list of administrative justice principles with the principles of the greatest facilitation of access to court; the inevitability of the responsibility of the authorities for their misconduct, inaction or decision; non-interference of the court with the discretionary powers of the public authorities.

The paper concludes that the rule of law must be stated in Art. 8 of the Constitution of Ukraine and the procedural codes, including Art. 6 of the Code of Administrative Judiciary of Ukraine, in the formulation of paragraph 41 of the report of the Venice Commission of April 4, 2014 №512 / 2009.

Keywords: administrative services, principles of administrative justice, the rule of law.

УДК 343

DOI: 10.31733/2078-3566-2020-1-281-287

Павлик М. П. ©

аспірант

(Національна академія
внутрішніх справ)

ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ДІЯЛЬНОСТІ З ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ЗА КОРДОНОМ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ОБСТАНОВКУ ВЧИНЕННЯ ЗЛОЧИНУ

У статті розглянуто законодавче регулювання діяльності щодо працевлаштування за кордоном, проведено аналіз ряду нормативних актів як вітчизняного, так і міжнародного характеру щодо виїзду за кордон із метою працевлаштування. Визначено вплив правового режиму на обстановку вчинення злочину. Доведено, що обстановка вчинення злочинів у сфері працевлаштування за кордоном містить просторово-часові, соціально-економічні та соціально-психологічні фактори, що впливають на обрання суб'єктами часу, місця та певного механізму злочинних дій.

Ключові слова: працевлаштування за кордоном, угода, правовий режим, обстановка вчинення злочину, роботодавець, працівник, посередник.

Постановка проблеми. Останнім часом у суспільно-економічному житті відбулися докорінні зміни, що призвели до скорочення робочих місць, вивільнення робочої сили та зниження доходів населення. Не маючи можливості в Україні знайти роботу, яка б відповідала кваліфікаційним характеристикам та забезпечувала достатню заробітну плату, велика частина населення постійно мігрує за кордон у пошуках кращого життя та високих заробітків, і з кожним роком масштаби трудової міграції збільшуються.

За інформацією Державної служби статистики, протягом 2017 року за кордоном через ліцензованих посередників було офіційно працевлаштовано 83,8 тис. українців. У

2018 році цей показник зріс до 97,1 тис. осіб, тобто майже на 20 %. Та попри налагодження цивільно-правових відносин у сфері працевлаштування за кордоном мають місце різноманітні незаконні дії з боку недобросовісних суб'єктів. Зазначене потребує застосування дієвих заходів для вирішення проблем розслідування та розкриття злочинів, пов'язаних із працевлаштуванням за кордоном. Натомість розкриття злочину є неможливим без з'ясування нормативно-правової бази та її впливу на обстановку вчинення злочину.

Аналіз публікацій, у яких започатковано вирішення цієї проблеми. Обстановка вчинення злочину неодноразово була предметом наукових розвідок Р. С. Белкіна, В. А. Динту, Г. Г. Зуйкова, А. І. Колесниченка, В. П. Колмакова, В. О. Образцова, М. І. Панова, М. В. Салтевського, А. М. Селіванова, Н. П. Яблокова та інших вчених. Однак проведений аналіз показав, що питанням нормативно-правового забезпечення та його впливу на обстановку вчинення злочинів, пов'язаних із працевлаштуванням за кордоном, дотепер не приділялося достатньої уваги. Цей факт можна пояснити тим, що через суттєві соціально-економічні зміни в нашій державі трудова міграція населення набула поширення саме в останні роки.

Метою статті є з'ясування особливостей функціонування сфери працевлаштування за кордоном, аналіз нормативно-правового забезпечення з цього питання та визначення його впливу на обстановку вчинення злочину.

Виклад основного матеріалу. Говорячи про обстановку та умови вчинення злочинів у сфері працевлаштування за кордоном, не можна залишати без уваги соціально-економічні та правові аспекти, нормативно-правове забезпечення діяльності в цій сфері та статус суб'єктів, які причетні до такої діяльності.

Трудова міграція працездатного населення України в сучасних умовах характеризується низкою особливостей. Так, зміна вектора трудовіміграційних процесів на користь європейських країн зумовлена загальними геополітичними змінами, відкритістю національної економіки, лібералізацією візового контролю, посиленням євроінтеграційних процесів безробіття. Її причинами є також недостатня соціальна захищеність, невпевненість у майбутньому, відсутність перспектив професійного зростання [1, с. 248].

Серед найпопулярніших країн – Польща, Угорщина, Чехія, Італія, Іспанія, Фінляндія та Німеччина, що визначає географічне поширення кримінально караних посягань у цих регіонах. Не останню роль у популярності деяких європейських країн, зокрема Чехії та Німеччини, відіграє спрощення ними процедур працевлаштування іноземців [2]. Наприклад, у Чехії з 2016 року діє програма «Режим Україна», у рамках якої запроваджена спрощена процедура працевлаштування робітників на чеських підприємствах [3]. Із березня 2020 року набувають чинності нові спрощені правила імміграції кваліфікованих робітників і в Німеччині тощо.

Щодо сезонності, то все залежить від попиту в окремі періоди на робітників для виконання певних видів робіт. Так, наприклад, у Фінляндії основним видом зайнятості є сезонний збір ягід та грибів, який розпочинається з липня і закінчується у вересні. Іспанія випереджає всі держави за рівнем імпортування фруктів, а попит на робітників для збору врожаю розпочинається із жовтня по травень. У пік туристичних сезонів у курортних державах зростає попит на кількість офіціантів і барменів, аніматорів та ін.

Слід зазначити, що виїзд за кордон із метою працевлаштування регулює низка нормативних актів як вітчизняного, так і міжнародного характеру. Так, у Законі України «Про зовнішню трудову міграцію» визначено правові та організаційні засади державного регулювання зовнішньої трудової міграції та соціального захисту громадян України за кордоном (трудовах мігрантів) і членів їхніх сімей [4]. Законом України «Про ліцензування видів господарської діяльності» визначені вимоги щодо отримання ліцензії на зайняття підприємницькою діяльністю, вказані органи, які компетентні видавати, анулювати та відновлювати ліцензію, місця, у яких повинен відбуватися процес ліцензування, основні документи, що для цього необхідні. А вже постановою Кабінету Міністрів від 16 грудня 2015 р. № 1060 безпосередньо затверджені Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з посередництва у працевлаштуванні на роботу за кордоном [5]. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» визначає правові та організаційні засади, основні принципи й порядок здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, повноваження органів державного нагляду (контролю), їх посадових осіб і права, обов'язки та відповідальність суб'єктів господарювання під час здійснення державного нагляду (кон-

тролю) [6].

Безсумнівно, основні трудові права працівників як на території України, так і за її межами охороняють Закон України «Про працю», Конституція України та інші законодавчі акти. Водночас у сучасних складних соціально-економічних умовах, коли українці масово виїжджають за кордон для працевлаштування, міжнародні нормативно-правові акти з питань охорони та забезпечення інтересів українських працівників виходять ледь не на перший план [7]. Основними міжнародними актами, які врегульовують правовий статус трудових мігрантів, є: Конвенція про правовий статус трудящих-мігрантів і членів їхніх сімей держав-учасниць Співдружності Незалежних Держав, Європейська конвенція про правовий статус трудящих-мігрантів 1977 року, Угода про співробітництво в галузі трудової міграції 1994 року, Конвенція про працівників-мігрантів 1949 року, Міжнародна конвенція про захист прав усіх трудящих-мігрантів та членів їх сімей та ін.

В. Т. Васільєв та О. М. Петроє, вивчаючи докладно зміст спеціальних конвенцій і протоколів міжнародних організацій, інших документів щодо міжнародної міграції та трудових мігрантів, зробили висновок, що процеси міжнародних трудових міграцій часто пов'язані з незаконною і злочинною діяльністю, яка завдає величезної шкоди не лише мігрантам, а й державам [8]. Ті ж самі дані підтверджуються й нашим дослідженням.

Загалом правовий режим діяльності з працевлаштування за кордоном може мати пропорційний вплив на обстановку вчинення злочину, оскільки злочинці швидко пристосовуються до змін у законодавстві та використовують законодавчі пробіли задля досягнення злочинної мети. Потреба в науковому вивченні об'єктивної обстановки, що склалася у сфері працевлаштування, із врахуванням правового режиму функціонування правовідносин у цій сфері та його впливу на інші елементи криміналістичної характеристики, є вкрай актуальною. Адже великий попит на роботу за кордоном зумовлює низку пропозицій, у тому числі з боку недобросовісних суб'єктів, які вчиняють злочинні дії, починаючи з шахрайства, нелегальної міграції з метою працевлаштування, грубого порушення угоди про працю, і поступово підвищуючи рівень суспільної небезпеки незаконних дій.

Разом із тим прогресивні зміни у структурі злочинності та поява нових сучасних способів дій, у тому числі й у сфері працевлаштування, ускладнили можливість держави повною мірою захищати вищевказані права громадян, унаслідок чого низка суб'єктів потерпають від дій несумлінних посередників та роботодавців.

Певною проблемою на заваді захисту прав українців за кордоном стає їх прагнення працевлаштуватися поза офіційним контролем. Згідно зі статистичними даними, лише незначна частина українців (близько 2 %) працевлаштовані за кордоном на законних підставах, за сприяння суб'єктів господарювання. Більшість же українців, боячись потрапити до рук аферистів із рекрутингових агенцій та бути ошуканими, досить часто обирають саме нелегальні схеми виїзду за кордон, у т. ч. під виглядом туристичних поїздок [9, с. 104].

Слід зазначити, що в основі будь-якого факту, пов'язаного з працевлаштуванням, лежать трудові відносини як урегульовані норми трудового права, що виникають на підставі укладення трудового договору, контракту чи іншого юридичного факту участі працівника (робітника або службовця) у праці на підприємстві, установі чи організації [10, с. 121]. Але ці відносини не охороняються нормами кримінального права. По-іншому складається ситуація, коли на окреслені трудові відносини хтось посягає.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів від 16 грудня 2015 р. № 1060 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з посередництва у працевлаштуванні на роботу за кордоном», діяльність із посередництва у працевлаштуванні на роботу за кордоном – це послуга, яку надають суб'єкти господарювання в межах укладених з іноземним суб'єктом (іноземними суб'єктами) господарювання зовнішньоекономічних договорів (контрактів) про надання послуг із посередництва у працевлаштуванні за кордоном із метою сприяння укладенню трудового договору (контракту наймання) відповідно до заявок іноземного роботодавця щодо вільних робочих місць (вакансій), включаючи надання інформаційно-консультаційних послуг щодо можливостей працевлаштування, найменування та місцезнаходження роботодавця, інформації про умови праці. При цьому інформація про умови праці повинна містити відомості про умови праці (у тому числі щодо забезпечення належних, безпечних і здорових умов праці), оплату праці (у тому числі щодо розміру гарантованої заробітної плати), відрахуван-

ня із заробітної плати, тривалість робочого часу та часу відпочинку, строк дії трудового договору (контракту) та умови його розірвання, надання соціальної та медичної допомоги, здійснення соціального страхування, відшкодування шкоди, заподіяної здоров'ю внаслідок нещасного випадку на виробництві або тимчасової непрацездатності, репатріацію трудового мігранта [5]. За таких обставин особа, яка влаштувалася на роботу за кордоном навіть офіційно, після влаштування на роботу не має підстав звернутися до органу – суб'єкта господарської діяльності, через який вона влаштувалася на роботу за кордоном. Але в цьому випадку мова йде про легальну посередницьку діяльність. Якщо роботодавець за кордоном, із яким громадянин України уклав трудову угоду, порушить її умови, наприклад, звільнить із роботи, змінить умови праці, не виплатить заробітну плату, то він має нести відповідальність, але відповідно до законодавства своєї країни [11, с. 140].

У кримінально-правовому законодавстві існує норма, що створена для захисту прав громадян, які працюють за межами України за трудовим договором або на підставі цивільно-правових угод. Так, ч. 2 ст. 173 КК України передбачає кримінальну відповідальність за грубе порушення угоди про працю службовою особою підприємства, установи, організації незалежно від форми власності, а також окремим громадянином або уповноваженою ними особою шляхом обману чи зловживання довірою або примусом до виконання роботи, не обумовленої угодою, вчинені стосовно громадянина, з яким укладена угода щодо його роботи за межами України. Проте кваліфікований склад цього злочину матиме місце тоді, коли українці, що працюють за кордоном на підставі угод між організаціями різних держав, які укладені на виконання міждержавних договорів про економічне, науково-технічне та інше співробітництво, залишаються у трудових відносинах з організацією, що відрядила їх за кордон, і на них поширюється вітчизняне законодавство про працю. Водночас розглядуваний склад злочину буде відсутнім у випадках, коли порушення угоди про працю вчинено стосовно громадян України, які працюють у різних спільних підприємствах, філіях іноземних організацій на території України, і їхні трудові відносини регулюються законодавством відповідних іноземних держав [12].

Можуть мати місце й випадки, коли окремі особи або фіктивні фірми залучають громадян України до роботи за кордоном, заздалегідь не маючи наміру забезпечити їхнє працевлаштування, застосовуючи обман і зловживання довірою. Якщо особа, яка виступає посередником у працевлаштуванні за кордоном, отримала гроші за надання неправдивої інформації про умови роботи й оплати праці, розуміючи це й не маючи наміру виконувати взяті на себе зобов'язання, з її боку як посередника має місце шахрайство. Трудові угоди при цьому укладають у такий спосіб, що умови найму та характер професії, а також обов'язки роботодавця сформульовано дуже нечітко, розпливчасто, у результаті чого громадяни України отримують роботу, яка їх не влаштовує, обмежує їхні права, але при цьому умови угоди формально не порушено [13, с. 354].

Як свідчить судово-слідча практика, громадяни дійсно мають підстави для позовів із боку недобросовісних суб'єктів підприємницької діяльності. Згідно з даними Міністерства соціальної політики України, 1 941 суб'єкт господарської діяльності має ліцензію на посередництво у працевлаштуванні за кордоном станом на 27.12.2019 [14]. Натомість 15 % таких посередників здійснюють обман стосовно потенційних заробітчани.

Загалом практика так званого «посередництва» на підставі договору про інформаційні послуги є достатньо поширеною в Україні. За таким договором компанія лише надає потенційному працівнику інформацію про наявні в певній країні вакансії. Такі «посередники» насправді не мають «зобов'язань» перед працівниками, не надають жодних гарантій у працевлаштуванні, не звітують щодо кількості працевлаштованих, а їхню діяльність не достатньо контролює Міністерство соціальної політики [2].

У свою чергу, М. О. Лиськов, досліджуючи питання щодо дотримання трудових прав людини, у тому числі під час працевлаштування за кордоном, вважає, що за надання неправдивої інформації особу-посередника можна, за наявності підстав, притягти до відповідальності. Безумовно, у результаті непрофесійної діяльності такої фірми громадянина України може бути нанесена моральна та матеріальна, а інколи навіть фізична шкода. Автор пропонує передбачити кримінальну відповідальність за посередницьку діяльність із працевлаштування за кордоном за умови, якщо така діяльність спричинила тяжкі наслідки [11, с. 141].

У зв'язку з цим слід сказати, що найбільш небезпечними є ситуації, коли потенційні заробітчани, перетинаючи кордон України, потрапляють до іншої країни, де їх

примушують працювати без оплати, у жакливиx умовах.

За даними Департаменту боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми, Національної поліції України, тільки за 2019 рік поліцейські підрозділи БЗПТЛ припинили діяльність 19 організованих груп. До складу цих груп входило 68 співучасників. Трудова експлуатація стала однією з найпоширеніших форм торгівлі людьми і склала 94 випадки [15].

За статистикою, серед громадян України найбільше постраждалих від таких форм трудової експлуатації, як: експлуатація в сільському господарстві; експлуатація на будівництві; експлуатація моряків; експлуатація у сфері обслуговування (гувернантки, няні, офіціанти та ін.). Водночас територіальна поширеність від торгівлі людьми залишається за Росією, Туреччиною, Чехією, Об'єднаними Арабськими Еміратами, Польщею, Італією, Німеччиною, Болгарією та Грецією. Більшість постраждалих українців від торгівлі людьми через трудову експлуатацію складають чоловіки, які працюють у Росії, Чехії та Польщі переважно на виробництві, будівництві та в сільському господарстві [16, с. 34].

Висновки. Отже, обстановка вчинення злочинів у сфері працевлаштування за кордоном містить просторово-часові, соціально-економічні та соціально-психологічні фактори, що впливають на обрання суб'єктами часу, місця та певного механізму злочинних дій. Значною мірою на обстановку впливає й правова система та відповідні зміни в законодавстві, що мають суттєвий вплив на поведінку злочинця та створюють певні умови для вчинення злочинних дій. Зокрема, спрощення певними державами процедур працевлаштування для іноземців автоматично притягує до таких держав потенційних заробітчан. Пропозиція сезонних вакансій привертає увагу осіб, які готові працювати в конкретний термін. Декриміналізація дій щодо фіктивного підприємництва зумовила появу посередницьких фірм-одноденок, які обманним шляхом заволодівають грошима довірливих громадян. Крім того, послаблення контролю з боку контролівних органів у певному регіоні сприяє появі в цих регіонах несумлінних посередницьких фірм, які пропонують послуги щодо посередництва у працевлаштуванні за кордоном тощо. Впливають на обстановку й правові чинники в рамках міжнародного співробітництва.

Список використаних джерел

1. Пітюлиц М. І. Новітні тенденції розвитку міжнародної трудової міграції та їх наслідки для України. *Науковий вісник Мукачівського державного університету*. 2014. № 1. С. 96-100.
2. Ліцензія на посередництво у працевлаштуванні за кордоном. URL: <https://legalaid.ua/ua/> (дата звернення 12 грудня 2019 року).
3. Працевлаштування в Чехії – програма «Режим Україна». URL: https://biz.ligazakon.net/Content/_pics/platformaHeaderImage/logo_liga_zakon.svg (дата звернення 14 грудня 2019 року).
4. Про зовнішню трудову міграцію: Закон України від 5 листопада 2015 року № 761-VIII. URL: <http://www.rada.gov.ua/> (дата звернення 12 листопада 2019 року).
5. Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з посередництва у працевлаштуванні на роботу за кордоном: постанова Кабінету Міністрів від 16 грудня 2015 р. № 1060: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index> (дата звернення 22 грудня 2019 року).
6. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України 2007 року. URL: <http://www.rada.gov.ua/> (дата звернення 22 грудня 2019 року).
7. Болотіна Н. Б. Трудове право України: підручник. 5-те вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2008. 860 с.
8. Васильєв В. Т., Петроє О. М. Міжнародна трудова міграція: аналіз ситуації та наслідків для України. *Вісник НАДУ*. 2015. № 4. С. 93-100.
9. Кучменко Н. Легальні та нелегальні канали трудової міграції українців: правові та етнологічні аспекти. *Етнічна історія народів Європи*. 2010. Вип. 31. С. 100-105.
10. Дмитренко Ю. П. Трудове право України: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2009. 624 с.
11. Лиськов М. О. Кримінально-правова характеристика складів злочину проти трудових прав людини: дис... канд. юрид. наук: 12.00.08. Львів: ЛьвДУВС, 2012. 209 с.
12. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України від 5 квітня 2001 року / за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюк. Київ: Каннон, А.С.К., 2002. 1104 с.
13. Криміналістична тактика і методика розслідування окремих видів злочинів: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / П. Д. Біленчук, А. П. Гель, Г. С. Семаков. Київ: МАУП, 2007. 512 с.
14. Перелік суб'єктів, які мають ліцензію з посередництва у працевлаштуванні за кордоном. URL: <https://www.msp.gov.ua/> (дата звернення 12 грудня 2019 року).
15. Урядовий портал: Єдиний веб-портал органів виконавчої влади. URL: <https://www.kmu.gov.ua/> (дата звернення 12 грудня 2019 року).
16. Дубина В. І. Аналіз діяльності підрозділів боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми, МВС України у період з 2005 по 2014 роки. *Науковий вісник Дніпропетровського*

Надійшла до редакції 28.02.2020

References

1. Pityulych, M. I. (2014) Novitni tendentsiyi rozvytku mizhnarodnoyi трудової міграції та їх наслідки для України. [Recent trends in international labor migration and their consequences for Ukraine]. *Naukovyy visnyk Mukachivs'koho derzhavnoho universytetu*. 2014. № 1. S. 96-100. [in Ukr.].
2. Litsenziya na poserednytstvo u pratsevlashtuvanni za kordonom. [License for mediation in employment abroad]. URL: <https://legalaid.ua/ua/> (data zvernennya 12 hrudnya 2019 roku). [in Ukr.].
3. Pratsevlashtuvannya v Chekhiyi – prohrama «Rezhym Ukrainy». [Employment in the Czech Republic – the Mode Ukraine program]. URL: https://biz.ligazakon.net/Content/_pics/platformaHeaderImage/logo_liga_zakon.svg (data zvernennya 14 hrudnya 2019 roku). [in Ukr.].
4. Pro zovnishnyu trudovu mihratsiyu: Zakon Ukrainy vid 5 lystopada 2015 roku № 761-VIII. [On external labor migration: Law of Ukraine of November 5, 2015 No. 761-VIII]. URL: <http://www.rada.gov.ua/> (data zvernennya 12 lystopada 2019 roku). [in Ukr.].
5. Pro zatverdzhennya Litsenziynykh umov provadzhennya hospodars'koyi diyal'nosti z poserednytstva u pratsevlashtuvanni na robotu za kordonom: postanova Kabinetu Ministriv vid 16 hrudnya 2015 r. № 1060 [On approval of the License Terms for conducting business activities on mediation in employment abroad: resolution of the Cabinet of Ministers of December 16, 2015 No. 1060] : URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index> (data zvernennya 22 hrudnya 2019 roku). [in Ukr.].
6. Pro osnovni zasady derzhavnoho nahlyadu (kontrolyu) u sferi hospodars'koyi diyal'nosti: Zakon Ukrainy 2007 roku. [On the basic principles of state supervision (control) in the sphere of economic activity: Law of Ukraine 2007]. URL: <http://www.rada.gov.ua/> (data zvernennya 22 hrudnya 2019 roku). [in Ukr.].
7. Bolotina, N. B. (2008) *Trudove pravo Ukrainy* [Labor Law of Ukraine] : pidruchnyk. 5-te vyd., pererob. i dop. Kyiv: Znannya. 860 s. [in Ukr.].
8. Vasil'yev, V. T. & Petroye, O. M. (2015) *Mizhnarodna trudova mihratsiya: analiz sytuatsiyi ta naslidkiv dlya Ukrainy*. Visnyk NADU. [International labor migration: analysis of the situation and consequences for Ukraine]. № 4. S. 93-100. [in Ukr.].
9. Kuchmenko, N. (2010) *Lehal'ni ta nelehal'ni kanaly трудової міграції ukraintsev: pravovi ta etnologichni aspekty. Etnichna istoriya narodiv Yevropy*. [Legal and illegal channels of labor migration of Ukrainians: legal and ethnological aspects. Ethnic history of the peoples of Europe]. Vyp. 31. S. 100-105. [in Ukr.].
10. Dmytrenko, YU. P. (2009) *Trudove pravo Ukrainy* [Labor Law of Ukraine] : pidruchnyk. Kyiv: Yurinkom Inter. 624 s. [in Ukr.].
11. Lys'kov, M. O. (2019) Kryminal'no-pravova kharakterystyka skladiv zlochynu proty трудових прав людини [The criminal-law characterization of the composition of crimes against human rights] : dys... kand. yuryd. nauk: 12.00.08. L'viv: L'vDUVS, 2012. 209 s. [in Ukr.].
12. Naukovo-praktychnyy komentar Kryminal'noho kodeksu Ukrainy vid 5 kvitnya 2001 roku [Scientific and Practical Commentary to the Criminal Code of Ukraine of April 5, 2001] / za red. M. I. Mel'nyka, M. I. Khavronyuk. Kyiv: Kannon, A.S.K., 2002. 1104 s. [in Ukr.].
13. Kryminalistychna taktyka i metodyka rozsliduvannya okremykh vydiv zlochyniv [Forensic tactics and methods of investigation of certain types of crimes] : navch. posib. dlya stud. vyshch. navch. zakl. / P. D. Bilenchuk, A. P. Hel', H. S. Semakov. Kyiv: MAUP, 2007. 512 s. [in Ukr.].
14. Perelik sub'yektiv, yaki mayut' litsenziyu z poserednytstva u pratsevlashtuvanni za kordonom. [List of entities licensed for employment placement abroad]. URL: <https://www.msp.gov.ua/> (data zvernennya 12 hrudnya 2019 roku). [in Ukr.].
15. Uryadovyy portal: Yedyny veb-portal orhaniv vykonavchoyi vlady. [Government Portal: The only web portal for executive authorities]. URL: <https://www.kmu.gov.ua/> (data zvernennya 12 hrudnya 2019 roku). [in Ukr.].
16. Dubyna, V. I. (2015) *Analiz diyal'nosti pidrozdiliv borot'by zi zlochynamy, pov'yazanymy z torhivleyu lyud'my, MVS Ukrainy u period z 2005 po 2014 roky*. [Analysis of the activities of the units for combating trafficking in human beings, Ministry of Internal Affairs of Ukraine from 2005 to 2014]. *Naukovyy visnyk Dnipropetrovs'koho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav*. № 2. S. 33-41. [in Ukr.].

SUMMARY

Pavlik M. P. Legal regime of employment activity abroad and its impact on the crime situation. The article deals with the legislative regulation of activity on employment abroad, analyzes a number of normative acts of both domestic and international character for traveling abroad for the purpose of employment.

It is emphasized that, due to radical changes in the economy, radical changes have recently taken place in the society, which have led to a reduction in labor force and a decrease in the incomes of the population. Not having the opportunity to find a job in Ukraine that meets the qualifications and

provides sufficient wages, a large part of the population constantly migrates in search of a better life and high-paying work abroad, and every year the scale of labor migration increases. At the same time, various illegal acts by unscrupulous entities began to take place, along with civil-law relations in the area of employment abroad.

It is emphasized that the situation and conditions of committing crimes in the field of employment abroad cannot be considered without taking into account the socio-economic and legal aspects, the legal provision of activity in the field of employment abroad and the status of the subjects related to such activity. It is noted that the basic labor rights of employees both within the territory of Ukraine and abroad are protected by the Law of Ukraine "On Labor", the Constitution of Ukraine and other legislative acts. At the same time, in today's difficult socio-economic conditions, when Ukrainians are traveling abroad for employment, international regulations on the protection and protection of interests of Ukrainian workers come to the fore.

It is emphasized that the processes of international labor migration are often linked to illegal and criminal activity, which causes enormous damage not only to migrants but also to the states, and the types of criminal acts in the field of employment are considered.

The influence of the legal regime on the crime scene is determined. It is argued that the situation of committing crimes in the sphere of employment abroad includes spatial-temporal, socio-economic, and socio-psychological factors that influence the election of subjects of time, place and certain mechanism of criminal actions.

Keywords: *employment abroad, agreement, legal regime, crime scene, employer, employee, mediator.*

УДК 343.97

DOI: 10.31733/2078-3566-2020-1-287-293

Проценко О. В. [©]

здобувач

(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

ЗАПОБІГАННЯ НАСИЛЬСТВУ В СІМ'Ї – ОСОБИСТА СПРАВА КОЖНОГО!

Наведено узагальнення підходів щодо примусових заходів впливу, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство, та розробка власних рекомендацій щодо вирішення або пом'якшення цієї проблеми у суспільстві.

Наведено приклади боротьби із домашнім насильством у провідних країнах світу.

Наголошено на необхідності чіткого визначення у свідомості громадян що саме варто кваліфікувати домашнім насильством. Рекомендовано проведення тематичних уроків з розкриттям таких понять як «взаємоповага», «взаємодопомога», шанобливе ставлення до жінки, а також до осіб, старших за віком», «толерантне ставлення до осіб з особливими потребами» тощо.

Запропоновано організувати роботу Центрів соціально-психологічної допомоги, а також телефонів довіри, що мають працювати цілодобово.

Ключові слова: *насильство, насильство в сім'ї, форми насильства, заходи захисту жертв насильства, примусові заходи впливу*

Постановка проблеми. В Україні від домашнього насильства щороку потерпає приблизно мільйона жінок, а реально звертаються до органів поліції лише 10% від загальної кількості жертв. Ця статистика не співпадає, адже зазвичай жертва проявляє жаль до свого кривдника, можливо, сподівається, що все зміниться на краще, а також не вірить у те, що кривдника реально зможуть покарати та ізолювати від жертви. Людина до кінця не розуміє свої права та свободи, реальні притиснення вона сприймає за нормальне явище, а отже, роз'яснити що саме можна вважати ознаками насильства, а тому є неприпустимими у суспільстві, завдання номер один при формуванні особистості. Домашнє

© Проценко О. В., 2020

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-4758-3349>

belka-pr@ukr.net